

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 "	Fél évre	7 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	3.50
Egy óra	1 "	Egy óra	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr; Bélyegdíj külön 30 kr
Minden következőnél . . . 4; Nyilttér sora 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-ocsánádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

PK értekezéseket vissza nem küldünk.

A Wekerle-miniszterium.

Arad, Április 27.

(—s.) Hat hónapja áll fenn a Wekerle-miniszterium. Ez mindenesetre sokkal rövidebb idő, semhogy egy új kormány eléggé érvényre juttathatná alkotó erejét és produktív képességét. Különösen a mi parlamenti viszonyaink mellett nehéz ez; mert a mikor a kormány kénytelen hideg vérrrel eltűrni, hogy a parlament majdnem hat hónapig tárgyal egy a szó legszorosabb értelmében normál budgetet, akkor bizony hiába van a kormánynak bármennyi reformterve. Es ennek dacára a kormány mégis megmutatta, hogy nagy koncepcióju tervei megvalósítására komoly szándék és elhatározás vezérlik, amiben ugyan tagadhatatlan, hogy nem kellett a munkát újból kezdenie, mert hisz kipróbált tagjai majdnem kivétel nélkül az előbbi kabinetnek is tagjai voltak; ez a körülmény azonban épen nem kisebbíti amaz érdemeket, hogy mindazon nehézségek dacára, melyeket az ellenzéki pártok utjokba gördítenek, mégis dolgoznak és alkotnak. Sőt ez kétszeresen kiemeli érdemüket és annál nevesesebb és bosszantóbb színben tünteti fel az ellenzéki szónokoknak azon hipokrita magatartását, hogy a hat havi budget-vita appropriációjánál komoly hangon szemrehányást mernek tenni a kormánynak, hogy ígért reformjait nem valósítja meg. Hát hiszen abban igaza van az ellenzéknek, hogy a reformok megvalósítása alig haladt előre. De hát mi más ennek az oka, mint hogy majdnem az egész időt a költségvetés vette igénybe, s kinek másnak tulajdonítandó ez, mint az ellenzéki pártoknak?

Ha a Wekerle-kormánynak valóban kifogástalan budgetjét józan és higgadt politikuskok módjára engedték volna 1—2 hét alatt letárgyalni, akkor bizony lehetett volna egyet-mást csinálni a hat hónap alatt.

Igy azonban annál izléstelenebb, annál inkább szemfényvesztő az ellenzék részéről, hogy a kormány iránt azért viselkedik bizalmatlansággal, mert hat hónap alatt nem alkotta ujja Magyarországot. Különben a miniszterium megadta nekik a csattanós czáfolatot azzal, hogy egyházpolitikai javaslatainak, melyek programjának kardinális pontját képezik, kettejét nyomban a budget-vita után beterjesztette a képviselőház elé.

Oszatlan öröms a jövő iránti nagy megnyugvással fogadta az egész ország a Wekerle-miniszterium ezen korszakot alkotó tényét, mert az ultramontán és klerikális körök által mesterségesen kihegyesített felekezeti surlódások és agitációk közepette felette sürgős és szükséges volt, hogy a közvéleménynek és közönségnek azon része, melyet a felekezeti

agitáció többé vagy kevésbé befolyásol, pozitív előterjesztésekből közvetlen meggyőződést szerezhesen arról, hogy a kormány reformtervei csakis az állam fenntartásának és a teljesen szabadelvű felekezeti egyenjogúságnak érvényesítését célozzák az egész vonalon. Sürgős szükség volt ezen előterjesztések fixirozott szövegére, hogy a közönségnek kevésbé tájékozott és az egyház meg dogmáinak jelszavai alatt üzött felekezeti agitáció iránt elfogult része pozitív adatokkal legyen felvilágosítva arról, hogy a kormány programjában csak az foglaltatik, amit kijelentett, ellenben abból semmi, amit a komáromi katolikus gyűlés szónokai a kormánynak imputáltak, midőn olyan szörnyűséges állításokat is kockáztattak, hogy a kormány a tőkeosztály javára tönkre akarja tenni a paraszt gazdákat, hogy a polgári anyakönyvvezetés új adóteher lesz a népre, s hogy a polgári házasság mód lesz a házasságnak könnyelmű és lelkiismeretlen felbontására.

Ilyen tenőrből beszéltek Komáromban és általában a legszükkeblűbb és legtürelmetlenebb felekezeti tendenciákat juttatták kifejezésre a szónokló gróf, apátplébános és tanár urak.

De mi azt hisszük, hogy ennek a gyűlésnek, mint általában minden tulzó agitációnak, az lesz az eredménye, hogy többet fog használni azon ügynek, mely ellen éle irányult, mint amennyit árthatott volna.

Belföld.

Az új államtitkár.

Miklós Ödön orsz. képviselőnek földmívelési államtitkárrá való kinevezését a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni.

Az állami anyakönyvvezetés.

Az állami anyakönyvekre vonatkozó törvényjavaslat előadóját jövő szerdán, május hó 3-án tartandó ülésében fogja megválasztani a képviselőház közigazgatási bizottsága. A bizottság minden esetre még a házi nyári szünideje előtt le szándékozik tárgyalni az egész törvényjavaslatot.

Aradmegye évnegyedes közgyűlése.

— Első nap. —

Arad, Április 27.

I.

Ma kezdte meg Aradmegye törvényhatósági bizottsága Fábrián László főispán elnöklete alatt a bizottsági tagok rendkívül nagy érdeklődése mellett rendes évnegyedes közgyűlést.

Három tárgy forgott szőnyegen, a mely az érdeklődést fölkeltette: Jónesku Lázár volt tiszti főügyész örökének betöltése; a Bibits-alapítvány három ösztöndíjállomását odaitétele és végül a kormány

egyházpolitikai programjának pártolása tárgyában beterjesztett állandó választmányi javaslat.

A tiszti főügyési állásért Schvó b Tándor árvaszéki ülnök és Venter Gerő aradi ügyvéd közt folyt a harcz, mert Vörös Vidor tiszti alügyész Schvó b Aurél javára visszavonta pályázati kérvényét. A névszerinti szavazásnak az eredménye a következő volt: Schvó b Aurel kapott 227 szavazatot, Venter Gerő pedig 43 szavazatot.

A Bibits-alapítvány három ösztöndíjállomására 15 pályázó jelentkezett, kik közül a bizottság 9 pályázót jelölt ki. Titkos szavazással az ösztöndíj Kilényi Kálmánnak, Dobroszláv Péternek és Naszádi Péternek adatott ki.

Hosszas vita fejlődött ki a kormány egyházpolitikai reformjának támogatása tárgyában beterjesztett állandó választmányi javaslat nyomán.

Szűnni nem akaró tapsvihár és lelkesült éljenzés zugott fel a teremben a Dalnoky Nagy Lajos főjegyző által szövegezett és felolvasott javaslat elhangzása után. A lélekemelő lelkesedés e valóságos viharából már az azt következtették, hogy Aradmegye törvényhatósága régi liberális voltához hiven egyhangulag hozott határozattal fogja támogatni a magyar kormánynak a nemzeti létre, a társadalmi életre, a családjogi viszonyokra s a vallásfelekezetek közötti békére messze és előnyösen kiható egyházpolitikai reformjavaslatait, és a közhangulat is ezt követelte olyanira, hogy a nyilatkozott ellenzés bizonyos izgatott türelmetlenséget keltett a jelen voltak nagy többségében, mely izgatottság az egész közgyűlésnek megadta jelegét.

Végül hosszas vita után az állandó választmány javaslata értelmében a megye a kormány egyházpolitikájához való hozzájárulását 169 szavazattal 51 ellenében kimondotta.

Megelégedéssel konstatáljuk különben, hogy a vitában a román nemzetiségű felszólalók is egészben a loyális hazafiság korlátai között mozogtak; mert hiszen utóvégre is nem a nemzetiség, hanem egyszerűen a szabadelvűség kérdése volt szőnyegen, s mindenkinek jogosult lehet meggyőződése akár mellette, akár ellene.

Részletes tudósításunk itt következik:

II.

Fábrián László főispán üdvözlö a nagy számban megjelent bizottsági tagokat, az évnegyedes közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja és kéri a lapokban egész terjedelmében közölt alispáni jelentés felolvasatlan tudomásul vételét.

A jelentés tudomásul vétetett.

A közgyűlés részvéte.

Szathmáry Gyula alispán melegen emlékezik meg néhai Jónesku Lázár volt tiszti főügyész érdemeiről s a gyászról, mely elhunytával megyei tisztikart érte. Azt hiszi, hogy az egész közgyűlés érzelmét tolmácsolja, a midőn az indítványozza, hogy az el-

hunyt főügyész halála fölötti részvétet a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktassa.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

*

A megye igazoló választmányának a megajtott pótválasztásokról és a román-világosi választás végleges igazolásáról szóló jelentését tudomásul vették.

*

A főügyészválasztás.

Ezután a tiszti főügyészi állás betöltése került sorra.

A kijelölő bizottságba az elnök kiküldötte Zselénszky Róbert grófot, Bohus Istvánt és Konopy Kálmánt; a közgyűlés beavasztotta Kiaczig Jánost, Ormos Pétert és Institoris Gyulát.

Elnök a közgyűlést felüggesztette, majd a bizottság tanácskozása után újra megnyitván, jelenti, hogy a tiszti főügyészi állásra Schvób Aurél árvaszéki ülnök, Vörös Vidor tiszti alügyész és Venter Gerő aradi ügyvéd pályáztak. E három képesített pályázó közül Vörös Vidor Schvób Aurél pályázatára való tekintettel időközben visszalépett. A bizottság a másik két pályázót jelölte.

A hangulat főleg Schvób Aurél mellett nyilatkozott meg, de mert a határozott többséget kivenni nem lehetett s mert 20 tag névszerinti szavazást kért, elnöklő főispán a névszerinti szavazást elrendelte s annak eszközésére két szavazatszedő bizottságot küldött ki.

Az egyik bizottság Bohus István elnöklele alatt Ulrich Antal, Solymosy Lajos tagokból és Baross Ferencz dr. jegyzőből, a másik Konopi Kálmán elnöklelele alatt Bánhidy Antal br., Bohus László tagokból és Lengyel Sándor dr. jegyzőből állott.

A szavazás megejtetvén, Bohus István jelenti, hogy beadott összesen 281 szavazatot, melyből Schvób Aurélra 227, Venter Gerőre pedig csak 54 voks esett.

Fábián László elnöklő főispán a szavazás eredményéhez képest Schvób Aurélt főügyésszé megválasztottnak jelentette ki.

Az előléptetések.

A tiszti főügyész megválasztása folytán gondoskodni kellett a közgyűlésnek arról, hogy az árvaszéki elnök szükség esetén leendő helyettesítésével, a mit eddig Schvób eszközölt, valakit megbizson.

A helyettesítéssel a közgyűlés egyhangu határozattal Pécskán Sándor árvaszéki ülnököt bizta meg.

Ugyancsak a főügyészi választás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állásra Nachtnébel Gyula III-ik aljegyző választatott meg. Helyére Lengyel Sándor dr. III-ik aljegyző lépett elő, IV-ik aljegyzőül pedig Boros Iván közigazgatási gyakornok választatott meg.

A Bibits-alapítvány.

Következett a Bibits-alapítvány három megüresedett ösztöndíjjállomásának betöltése.

Dálnoky-Nagy Lajos dr. előadó jelentéséből kitűnőleg a rokonok számára fenntartott 4 és a bolgárok részére fenntartott 3 ösztöndíjjállomás már be van töltve.

A pályázati határidőn belül Lestey Ánszky Dezső és Bolgár István mint rokonok, Naszády Péter, Dobroszláv Péter és Popcsiov János mint bolgárok, Kozma Juon, Nessel Ferencz, Kilenyi Kálmán, Rochel Rezső, Takácsy Kálmán, Ötvös Aladár, Bönts Károly, Kovács István, Lupán Sándor és Schauer Károly mint aradmegyeiek pályáztak. A bizottság mint különösen figyelemre méltókat, javaslatba hozta: Lestey Ánszky Dezsőt, Naszády Pétert, Dobroszláv Pétert, Nessel Ferenczet, Kilenyi Kálmánt, Rochel Rezsőt, Ötvös Aladárt, Kovács Istvánt és Lupán Sándort.

Papp János úgy tudja, hogy az alapítvány egy Szt.-Annán felállítandó konviktus javára tétetett. Kéri a közgyűlést, odázzák el a határozatot addig, míg a bizottsági tagok megismerik a végrendelet intenczióit.

Szathmáry Gyula alispán felvilágosítja a szót, hogy az ösztöndíjjállomások betöltése nem új dolog. Az üresedések betöltése a sorrendben, mely minden bizottsági tagnak megküldetett, fel van véve s így mindenkinek módjában állott az eredeti végrendelet betekintése.

Fábián László főispán 20 tag írásbeli kérelmére névszerinti szavazást rendelt el, melynek megejtésére a főügyészi állás betöltésénél működött szavazatszedő bizottságokat küldötte ki.

A szavazás megejtetvén, Bohus István jelenti, hogy az ösztöndíjjállomásokra megválasztottak Kilenyi Kálmán 174, Dobroszláv Péter 154 és Naszády Péter 134 szavazattal. Kivülök legtöbb szavazatot kaptak Kovács István (151) és Nessel Ferencz 105.

A megye és az egyházpolitika.

Fél 12 órakor került sorra a megyegyűlés legérdekesebb pontja, az egyházpolitikai reformok támogatásának kérdése.

Dálnoky-Nagy Lajos előadó előzésekkel és tapsokkal többször felbeszakitva olvasta fel az állandó választmánynak e tárgyban hozott s általa szerkesztett következő határozati javaslatát.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága öröklött szabadelvű iránya s régi hagyományaihoz hiven a kormány egyházpolitikai programját hazafui örömmel üdvözlö, biztos reményében annak, hogy az ezzel összefüggő kérdések végleges rendezése, a hitfelekezetek között eddig fennállott béke és jó egyetértés fennmaradása mellett azok törvényes jogainak,

igazságos és jogos érdekeinek sérelme nélkül fog eszközöltetni.

S ezzel kapcsolatban kijelenti a vármegye közönsége, hogy az egyházpolitikai program mielőbbi megvalósítására saját hatáskörében támogatását készséggel felajánlja s erről a nagyméltóságú m. kir. miniszterelnök urat feliratilag értesíti.

Kelt Aradvármegye állandó választmányának Aradon, 1893. évi április hó 17-én tartott üléséből.

Fábián László főispán. Szathmáry Gyula alispán. Dálnoky Nagy Lajos dr. főjegyző.

A javaslatához először Gurbán Tivadar román lelkész kívánt szólani román nyelven. (Oriási zaj. Eláll.)

Fábián László főispán: Kérem a szónokot meghallgatni.

Többhang: Csak magyarul.

Elnök: Az 1867-iki törvény megengedi, hogy anyanyelvén beszéljen. Tiszteljék a törvényt s hallgassuk meg román nyelven, bár magyarul is jól beszél.

Gurbán Tivadar román nyelven, többször zajosan félbeszakítva, beszélt a javaslat ellen.

Varjassy Árpád soha sem örült úgy annak, hogy magyar, mint most. A művelt államok mind behozták a polgári házasságot. Gurbán azon megjegyzésére reflektálva, hogy a polgári házasság az államvallás erkölcsi alapját és a közérkölciséget veszélyezteti: utal azon körülményre, hogy most, polgári házasság nélkül, magában az aradi román egyházmegyében ötezer vadházasságot konstataáltak. A polgári anyakönyvvezetés behozatala a most divó drót és peczér-rendszer megszüntetésére föltétlenül szükséges. Akkor a vezetékneveket nem fogják eltorzítani, kiforgatni eredeti mivoltjukból.

A zsidók reczepeziójáról szólva kijelenti, hogy egyetlen hibája a zsidónak, hogy van benne idealizmus. Maguk jöttek, maguk simultak hozzánk, s nem egy fényes nevet adtak már a magyar kulturának. Melegen partolja s elfogadásra ajánlja az állandó választmány határozatai javaslatát. (Zajos éljenzés és taps.)

Szondy Géza szt.-leányfalvi lelkész a következőleg szólott:

Ha saját érdekemet tekinteném, nekem is — mint az előttem szolt tisztelt lelkész urnak — a szóban forgó javaslat ellen kellene szólanom; mert hiszen a kormány által tervezett javaslattal összefüggésben áll a stóla-jövedelem kérdése, ami a szerényen javadalmozott protestáns lelkészi karra nézve valószínűleg kényérkérdés, de a lelkiismeret s a hazai iránti kötelesség érzete arra kötelez, hogy saját érdekemet a közjóknak alárendeljem, sőt az igazság érdekében szavamat felelem. Nem válaszolhatok az előttem szóló lelkész ur

TÁRCSA

— Április 28. —

A legyőzött Don Juan.

[2] — Irta: Arsene Houssaye. —

Ez alatt szorgalmasan el-elüldögélt a leány a festő előtt; a festő pedig négy-öt napon festette az arcot, anélkül, hogy a vonások báját, kellemét vissza tudta volna adni. Ugy látszott, hogy ő inkább szívével, mint szemével nézi a leányt. Nem is sietett nagyon, hogy kész legyen a munkájával. Az ő műterme paradicsom s nem dolgozóhely volt számára.

*

Eugen d'Aure élvezni akarta az együttléteket, gyakran bezárta az ajtókat, nehogy valaki művészetében zavarja. Meghitta Clotildet együtt való villás reggelizésre is s ez épen a gyümölcs-szezonban volt.

— A legszebb gyümölcs — szolt ő — mégis csak nagysád ajaka.

A leány tagadólag intett, hogy nem érti szavát.

Egy napon megcsókolta kezét, s minthogy a leány nem vonakodott, meg akarta rózsapiros arcát is csókolni. De ekkor a leány felugrott: vissza akarta tartani, de nem bírta. A leány az ajtóhoz rohant.

— O, gyermekem, ne vegye azt annyira komolyan. — Ujra közeledett hozzá s

vége szakadt a reggelizésnek. Hozzáálltak a festéshez.

— Jó így, festő ur, ahogy most állok.

— Nézze, hagyjuk e bolondos historiát; azért akartam megcsókolni, mert szeretem.

— Megint gunyt üz belőlem, — szolt Clotilde s zemeit a földre sűtö.

— Mióta megláttam, ellenállhatatlanul sugja valami a fülembé, hogy nagysádat szeretem. Én legyőzöttem.

— Beszéljen akkor a mamával.

— Mamájával? Én csak nagysáddal akarok szólni.

— Akkor nem hallgatom meg. Különben egy szót sem hiszek abból, amit ön mond.

— Ha füle nem figyel reám, de szeme mégis rajtam csüng.

— Hátha az sem, — szolt Clotilde s felnyitotta az imádságos könyvet, melyet tartania kellett, mikor modellt ült.

— Clotilde, esküszöm, hogy szeretem.

— Hát hisz szeretem én is, — szolt Clotilde.

Furcsán hatottak e szavak a festőre.

— Most meg nagysád akar belőlem gunyt üzni.

— Rossz gondolat furja a maga agyát — szolt Clotilde.

— Megtettem mindent, addig míg nagy-

sádat nem láttam, de most olyan kedves, szeretetreméltó az élet.

— Minő boldog volnék, ha ön igazat szólna.

— Ó, én igazat, szívem szerint szólok.

A festő megfogta a leány kezét.

— A szerelem az egyetértő lelkek lakodalma.

Még közelebb lépett a leányhoz s folytatta:

— A szerelem a rózsapiros ajkak egyesülése.

S megcsókolta Clotildet, mielőtt ennek ideje lett volna fejét elfordítani.

A leány futásnak eredt s ott hagyta a festőt a faképnél.

— Clotilde, bocsánatért esdek.

— Nem bocsátok meg önnek, mert ön engem nem szeret.

Clotildenak könyt tolult szemébe.

— Térjen vissza Clotilde, esküszöm, hogy forrón, igazán szeretem.

— Ne esküdjözök. Önnek csak egyszerű, szegény leány vagyok, aki modellül szolgálok.

Eugen D'Auer nem tudott hova lenni az álmétködéstől. Sok női szóval küzdött meg már életében, de Clotilden minden csel-fogása dugába dőlt. Le volt győzve. Seméig a lány is, meg Eugen is szerették egymást, de a női csiny adott Clotildenak bátorságot, erőt az ellenállásra.

(Vége következik.)

által felhozott érvekre, mert a román nyelvet nem értem; de azon körülményből kiindulva, hogy ezen ügy az itteni román zsinaton is fennforgott, következtetem, hogy a polgári házasság ellenébe emelt ellenvetéseket. Az ilyen ellenvetések között a legfőbb az, hogy a házasság szentség s így az annak felbonthatóságát kimondani szándékozó törvény dogmát sért.

En ezen ellenvetést nem tekinthetem sem őszintének, sem alaposnak, sem valódinak; nem pedig azért, mert a behozandó polgári házasság alakja még nincs megjelölve, s így nem tudjuk, vajjon nem a katolikus dogma: a házasság felbonthatatlansága alapján hozatik-e be, mint az Franciaországban kezdetben, a polgári házasság megalkotásakor történt? De ha valóban a házasság felbonthatóságának kimondásával történik is meg a polgári házasság behozatala: épen a legkatholikusabb Franciaország későbbi s mostani példája igazolja azt, hogy a polgári házasság és a vallásos buzgóság egymással békességben megélhetnek s a polgárok javára működhetnek.

Már pedig, hogy e hazában élő polgárok közös jóléte, érdeke kívánja a házassági jog egységessé tételét: mint t. előttem szóló Varjassy t. hatósági biz. tag ur előadá, elég arra utalnom, hogy e szegény haza területén nem kevesebb mint 7-féle vallásfelekezet mellett 7-féle házassági jog létezik. Hétféle jog alapján lehet házasságot kötni s ugyanannyi módon lehet azt felbontani.

Hát nem botránys állapot-e, hogy csak át kell térni egyik vallásfelekezet kebeléből a másik vallás felekezetbe, s a legerősebb családi kötelék kapcsa — az új felekezet törvényei által megszakítottak nyilvánítatik?!

Nincs olyan törvénytudó ember, a ki a törvénynek e bábeli zürzavarában el tudna igazodni, és biztosan meg tudná mondani, családja jövője biztosítása végett mit kelljen tennie? Hány család találta már ebben a bizonytalan helyzetben romlásának alapját! Azoknak a törvényeknek, melyek társadalmi életünk alapját, a családi életet szabályozzák, világosoknak, egyformáknak, mindenki által megérthetőeknek kell lenni. Ezt követeli a józanész parancsa.

De a mi legfőbb: van egy vallásfelekezet közöttünk, a melynek követőjével törvényes házasságot kötni a mi hiveinknek nem lehet. Ezek is élnek közöttünk — a mai korban, a felvilágosodás századában, — mint valami kiközösített páriák; holott mi a szeretet vallásának tanait valljuk a mi szájunkkal, s testvérnek nevezünk minden embert, a kit Isten teremtett. Pedig a mi szentkönyvünk, a szentírás, a mi hitünknek fejedelme, a Jézus még a pogányokkal kötött házasságot se kárhoztatta, hanem elismerte és helyeselte.

Ne zárkózzunk el a világos igazság elől; ez az elzárkózás csak reánk hozhat veszedelmet. — Mutatja a történelem, mutatja a mór nép példája, mely a legyőzött spanyoloktól elzárkózott, azokkal a házasságra lépést eltiltotta. Mi lesz az eredmény? A megvetett, elnyomott spanyol nép ősszetartott, egymást segített, és ennek folytán gazdag lett, és megerősödve pár század mulva kiverte a hódítókat.

A magyar nemzet nem zárkózott el egy nemzetiségtől sem; befogadta és beolvasztotta mind: befogadta a pogány ismaelektákat is. Sőt Kálmán király még a pogány ismaelektáknak megparancsolá, hogy leányaikat más-hoz, mint keresztény legényhez adni ne merjék. És ime, ma hire sincs Magyarországon a történelemben oly nagy szerepet játszó ismaelita nemzetiségnek: mind magyarrá és keresztényévé lett az.

De még állami önállóságunk is azt kívánja, hogy a házassági jog kérdése a kormány által tervezett alakjában oldassék meg. — Itt, uraim, ma már nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy Szent István birodalmában ki az ur: a magyar állam-e, vagy valamely idegen külföldi hatalom? a magyar államnak van-e jogában megalkotni azokat a törvényeket, melyek a honpolgárok jogviszonyait szabályozzák, vagy talán valami idegen hatalom az, mely törvényt szab, s felül áll magán az államon? En, uraim, bármit higyjenek is egyesek, sokkal inkább hazáját szeretőnek hiszem a magyar nemzetet, mint-

hogy e kérdés eldöntésének irányában egy percig is kételkedném!

A magyar nemzet nem fogja megtagadni ősei nyomdokait. Magyarország katolikus apostoli királyának: igazságos Mátyás királynak példája megnyugtató engemet, hogy a magyar nemzet a magyar állam fenségi jogait ma is minden irányban megvédelmezi. Mátyás király nyíltan kimondá: később a latin kereszt helyére a görög keresztet tűzni fel Boldogasszony temploma tornyára, mintsem a magyar állam jogaiból engedjen.

Őseink példáját, nyomdokát kövessük mi is mindannyian! s kívánjuk: Magyarországon ne más, hanem a magyar állam parancsoljon.

Az ősök példáját követem én is, midőn az állandó választmány javaslatát pártolom. (Éljenzés és taps.)

Scheidt Miklós róm. kath. lelkész a javaslat ellen szólott. Adják meg a kath. egyháznak az önkormányzati jogot s azután mondja ki a kormány a vallászabadságot. Mint pap ellenzi a polgári házasságot, mert a házasság szentség. Azt hiszi, nem is tudjuk, hogyan vannak a reformok kontemplálva, s így nem üdvözölhetjük örömmel a kormányegyházpolitikai programját. Majd ha a reformokat gyökeresen ismeri a bizottság, akkor határozon a javaslat felett.

Ormos Péter elfogadja és melegen pártolja az állandó választmány javaslatát, mert a megye, mely a liberális törekvéseknek mindig hathatós támogatója volt, nem eshet inkonzekvenziába.

Szűts József fekete-gyarmati ref. lelkész indokolatlannak találja a katolikus klérus tiltakozását, mert a házasság nem szentség, csak a papok akarják azzá tenni. Csak akkor lesz a felekezetek között zavartalan béke, csak akkor fog a család jog egységes alapon nyugodni, ha az egyházi törvények eltöröltnétek, s ha házasságot az egyháztól önállóan az állam köt és bont. A nép nem olyan erkölestelen, a minőnek mondják s nem hiszi, sőt meg van győződve róla, hogy a polgári házasság az erkölcsi életre nem fog kártékonyan hatni. Melegen pártolja az állandó választmány határozati javaslatát.

Szathmáry Gyula alispán azt hiszi, hogy a vita már teljesen ki van merítve. Különbben is olyan széles mederbe tereltetett, hogy nem reflektálhat minden egyes megjegyzésre, de arra igen, hogy az egyházpolitikai javaslatok a vallás dogmáit sértik. Ez nem áll. A hit, erkölcs mind a társadalom és az állam alapját képezik. A javaslatok a liberális teljes mérvű érvényesítését célozzák s azzal kapcsolatban az örökösödési jog szabályozását. Az állam beavatkozása nem csak időszerű, de szükséges is. Az egyházpolitikai javaslatok autonómdekeket nem érintenek. Ajánlja az állandó választmány határozati javaslatát.

Evutián János gör. kel. lelkész folytonos zaj és figyelmetlenség közben román nyelven emelt szót a javaslat ellen.

Szuciu János dr. szólani akar.

Elnök: A vita be van rekesztve.

Szuciu János dr.: Jelentkeztem a szó-lásra.

Elnök: Bár a vita már teljesen ki van merítve, kérem a szónok meghallgatását.

Szuciu János dr. a vita folyamán olyan tünetekkel találkozott, melyek sértők, mert bennök a románok ellen gyűlöletes hang nyilvánult. Nem ők a hazaárulók, hanem azok, akik olcsó dicsőségre vágyva, hangzatos frázisokkal sértik egy nemzetiség jobb érzését. Nem fogadja el a javaslatot.

Elnök: A főispán 20 tag írásbeli kérelmére névszerinti szavazást rendelt el, mely a következő eredménnyel ejtetett meg.

A javaslat mellett szavaztak: Ament András, Ament Antal, Ausländer Sándor, Bartolf Mihály, Berger Ignác, Bildhauer József, Bohus István, Bohus László, Bolyos Mátyás, Boros Beni, Braun Samuel, id. Dónáth János, Feigl Izidor, Fleischmann Hermann, Fribeisz Miklós, Hammer Antal, Hollender Samu, Isschutz Károly dr., Istvánffy Béla, Kabdebó Sándor, Karton Ede, Kaufman Károly, Kelemen István, Kohn Lajos, Konopi Kálmán, Korbuly István, Kovács István, Kovács János, Königszegg Fidél gr., Kripp József, Lillienberg Sándor, Löwinger Sándor, Löwy Márk, Meirovitz Mór, Megyaszy Sándor, Philip Ignác, Pless Sámuel, Róth Jakab, Schlesinger Jakab, Schreyer Jakab, Schenk Ferencz, Spitzer Mór,

Stengl Ignác, Szathmáry Károly, Tagányi István, Temesváry Jakab, Téglássy Gábor, Varjassy Gyula, Vásárhelyi Béla, Vojtek Kálmár, Weidenfeld B., Weiszberger L., Winter János, Abonyi Károly, Balog István, Barkó Mátyás, Werner Károly, Baross F. dr. Bárdy K., Bedrich Lajos, Bildhauer A., Bleicziffer J., Bohus Lajos, Bakos József, Borsos Géza, Borsos József, Borsos Lajos, Botta Döme, Brück Gyula dr., Csepreghy Károly, Csepreghy Mihály, Csukay Gyula, Csukay Sándor, Czákó Lajos, Daminger József, Dénes István, ifj. Dónáth János, Fábian Lajos, Fischer Adolf, Fóthy Nándor, Herga György, Harsányi István, Heinrich Sándor, Hirsch Béla, Horváth Gyula, Jank János, Joneszku Döme, Kabdebó Kálmán, Kálmár Sándor, Kádár György, Keresztes Lajos, Kézsmárky István, Kiss Lajos, Knauer József, Kotzó Károly, Králicz Gyula, Lendvay Sándor, id. Lovich Gyula, ifj. Lovich Gyula, Matayovszky Nándor dr., Mécsáros Tivadar, Molnár Lajos, Momák Flórián, Murády Arpad dr., Nagy József, Némethy Károly, Nika János, Niedermayer Alajos, Oláh Arpad, Ormos Péter, Orodny, Nándor, Ortutay Gyula, Ottlik Géza, Palliárdy Alajos, Pap Gábor, Paradeyser Lajos, Parecz György, Pálffy József, Péczely Elek, Povázasz Soma, Rajta Márton, Schaudera Mór, Schartner Sándor dr., Schváb Sándor, Schwéger Lajos, Sipos János, Solymossy Lajos, Suhajda Béla, Szacsavay Béla, Szathmáry Gyula, Szentés Károly, Szerény Sándor, Szikszay Lajos, Székalla Antal, Szondy Géza, Szücs József, Tabajdi Dániel, Tabajdi Gyula, Tabajdi Sándor, Totterer János, Török Arpad, Török János, Ulrich Antal, Valkovszky Antal, Vannay János, Varjassy Arpad, Varjassy János, Vasóczy Ferencz, Vásárhelyi Géza, Vékony Albert dr., Vikol Gerő, Vikol Sándor, Vörös Vidor, Zászló Mózes, Zeldesán Péter, Zórád Ferencz, Zubor Gyula, Dálnoky Nagy Lajos dr. Nachtnébel Gyula, Lengyel Sándor dr., Schváb Aurél, Vertán Péter, Kosztolányi Imre, Monti Alajos, Reicher Károly, Szathmáry Géza, Kécsár István Valerián József és Messzer Lipót. Összesen: 169.

A javaslat ellen szavaztak: Barb Döme dr., Csóra János, Dászkál Jusztin, Evutián János, Grozda Péter, Keveresán Fülöp, Kodreán János, Krampf János dr., Putta Manuilla, Szathmáry Géza, Sztán Tódor, Tamásdán István, Tamásdán Péter, Vertács János, Zselénszky Róbert gr., Beles Vazul, Boczok Agost, Bodrosán Janku, Cziaklán Miklós dr., Csirupanes János, Csabris György, Dörner János, Groza János, Grubán Constantin, Jank Aurél, Jank Jusztin, Jerkán János, Kaiser József, Krizsán János, Lázár Kornél, Lupsa György, Magos Tivadar, Maris Nikolae, Miklósi János, Muszka Jakab, Onku Miklós dr., Orodán György, Verter János, Pantos Vincze, Pap Meienti, Popovits Konstantin, Rázel István, Schauer Miklós, Scheidt Miklós, Szuciu János dr., Trutia Péter, Turik György, Ursz József, Varga Aurél és Zsiros Vazul. Összesen 51.

Elnöklő főispán a szavazás fényes eredményéhez képest az állandó választmány javaslatát határozattá emelte.

Mintán a közgyűlés a vármegyei pénztárak megvizsgálására Vásárhelyi Béla, Bánhidny Antal br, Ulrich Antal tagokból álló bizottságot küldötte ki, elnök a közgyűlés folytatását holnap délelőtt 9 órára tűzte ki.

Ülés vége d. u. háromnegyed 2 órakor.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —
— április 27.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Perczel Béni, Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Ragályi Lajos előadó jelenti, hogy Schooczky

Vilmos mandátuma rendben lévén, igazolandó. A ház ebben az értelemben határozott.

Elnök jelenti, hogy Miklós Ödön lemondott mandátumáról. — Az elnököt megbízták az új választás elrendelésével.

Megszavazták ezután a ház költségvetését.

Következik

a községi és felekezeti tanítók fizetésének tárgyalása.

Kovács Albert a javaslatot általánosságban elfogadja. Elve az, hogy a közoktatás teljesen az állam kezébe való és csak sajnálattal láthatja, hogy e tekintetben Európában az utolsó helyen állunk, jóllehet nekünk egy okkal több okunk van a kizárólagos állami oktatásra, a mi nemzetiségi viszonyaink miatt. Ha szülő és pártja nem kötné magát az állami, szóval a nemzeti oktatáshoz, nem lenne méltó a nemzeti párt elnevezésre. És éppen ezért módosítást nyújt be azért, hogy az állam a lehető hathatósan vegye kezébe a közoktatást s a jelenlegi javaslatához való hozzájárulását e módosítvány elfogadásától teszi függővé. (Helyeslés balfelől.) Rosszolja, hogy érdekeinket egyáltalán nem védi e javaslat s hogy a felekezeti hatóságok kezében hagyja, holott itt egyedül hivatott és jogosult bírni az állam. Felhívja a képviselőket, hogy mondjanak le a lehetetlen 600 frtos fizetési minimumról s egyesüljenek a 400 frtos kivívására. (Helyeslés balfelől.)

Hock János, ha e javaslat a kormány reformjainak elseje, úgy üdvözlö, mert éppen a legelhagyottabb téren kezdi a reformot, a közoktatás terén, amelyet államférfiaink elhanyagoltak a nagy politika mellett s mert a parlament keveset foglalkozik e vitalis érdekünkkel, a népneveléssel, közönyös maradt iránta. Sokkal több volt az érdeklődés a konzessziók, mint a művelődés fokozása iránt. Pedig tudnivaló: a nemzetnek legnagyobb ereje a közművelődés s ha azt elhanyagoljuk, hiába a gazdasági föllendülés, a nemzeti egység nem épül, ellenkezőleg: lazul. Maga a javaslat ellen is van alapos kifogása. A 300 frtos minimum csak az éhenhalás ellen elég. A 400 frtos minimumot egyetlen felekezet sem fogja követelni, ha rá nézve a felügyelet kellemetlen. Szóval nem ott segít, ahol kellene. Nem ad igazat Kovácsnak abban, hogy a reformátusok magyarok. A katolikus is első sorban magyar e földön és második sorban katolikus. A magyar államnak szigorúsággal kellene eljárni a nemzetiségekkel, mert csak így erősítheti a magyar kulturát. Kívánja, hogy reformálják az 1868-iki törvényt a nemzeti szempont javára. A fegyelmi törvényt átadni teljesen a kormánynak. A papokra is nagy feladat vár. Járjon az is az iskolákba, szoktassa magyar nyelvre a növendékeket, hogy aztán felnőtteknek magyar nyelven prédikáljon. (Zajos, hosszantartó éljenzés a baloldalon. Szónokát párthívei közül számosan üdvözlö.)

Öt perc szünet után

Kovács Albert félreértett szavait igazítja helyre. Nem áll az, mintha ő csupán a kalvinista egyházat mondta volna magyarnak, a mint azt Hock János impretálta volt. Ezt nem mondta.

Bartók Lajos nem teheti, hogy vissza ne forduljon Hock János beszédjének ama passzusára, amelyben azt mondta, hogy a hol magyar nemzetéről van szó, ott meg kell szünnie a felekezeti ségnek. Hock J. a magas templomból meglátta az alacsony iskolát. Ha ezt a nyilatkozatot egy katolikus pap teszi, örömmel üdvözlö benne azok utódát, a kik nemcsak szóval, hanem karddal is vívtak hazájukért. Nem a túlfeszített munka, hanem a kétségbeesésnek desperacziója ölte volna meg Eötvös Józsefet, ha sejtí, hogy 25 év után csak e törvényjavaslatig jutottunk. Nincs biztosítva az, hogy ily csekély javadalmazással a tanító a községben legalább az öt megillető tekintélyre tegyen szert. Egy kulturállamnak megszégyenítő bélyege az, ha csak így tud gondoskodni a néptanítókról. Mi gondoskodunk a miniszterek s a főispánok nyugdíjáról, de nem a munkában megrozkadozó tanítókról. Merjünk csak mi valamit megtagadni a hadügyi kormánytól! Pedig ha elveszítjük a kulturális csatát, mi történik akkor velünk. Törekednünk kell, hogy a kulturális téren szünjék meg a nyomor s a nemzet arra az öntudatra ébredjen,

hogy a kultur-harozosainak adja utolsó fillért. A magyar kormánynak Pató Pál „Hej rá érünk arra még” politikájának véget kell vetni. A nemzetiségek arra használják nagy szabadságukat, hogy a külföldön systematica üldözzék a magyarokat. Mit asszimilált eddig a magyar nemzet. Asszimilálta-e a hadsereget, asszimilálta-e az udvart, asszimilálta-e a kormányt? (Derűtség.)

Budapest, április 27. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűnzi:

Ülés végén B a b ó Emil beszélt szintén a javaslat mellett.

Holnap valószínűleg befejezik a vitát.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 758.4 mm., délután 2 órakor 757.9 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.8, délután 2 órakor C° + 13.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel félborult, délután borult, csepeg. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Törvényjavaslat az állami anyakönyvekről.

(Vége.)

Második rész.

Különös határozatok.

I. FEJEZET.

A születési anyakönyvekről.

32. §. Minden gyermek születése legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt, a 15. § értelmében illetékes anyakönyvvezetőnél bejelentendő.

A bejelentésre, fokozatosan az alábbi sorrend szerint, kötelesek:

- a) a törvényes atya,
- b) a lebetegedésnél közreműködött baba;
- c) a lebetegedésnél közreműködött vagy segédkezett orvos;
- d) mindazok, akik a születésnél jelen voltak;
- e) az, kinek lakásában a születés történt;
- f) az anya, mihelyt erre már képes.

33. §. A bejelentésre a sorrendben utóbb nevezettek csak akkor kötelesek, ha megelőző kötelezett vagy nincsen, vagy pedig a bejelentés megtételében akadályozva van.

Ezen szabály a 45. és 64. §-ban foglalt bejelentési kötelezettségekre is irányadó.

34. §. A bejelentésre szóbeli s a bejelentésre kötelezett, vagy annak megbízásából más oly egyén által teljesítendő, ki a születésről tudomással bír.

Kivételesen megengedtetik, hogy szülházakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban, vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben történt születéseket az intézet előjárósága hivatalosan írásban bejelentse.

35. §. A születés anyakönyvi bejegyzése magában foglalja:

- a) a bejelentőnek családi és utónevét, állását és lakhelyét;
- b) a gyermek születésének helyét és idejét (év, hó, nap és óra);
- c) a gyermeknek nemét;
- d) utónevét;
- e) a szülőknek, illetőleg a törvénytelen gyermek anyjának családi- és utónevét, vallását, állását (foglalkozását), lakhelyét, születése helyét és életkorát.

Törvénytelen gyermek természetes atyjára nézve az e) alatti adatok bejegyzésének csak a 38. §. korlátai között van helye.

Ikreknek a bejegyzés minden gyermekre nézve külön, még pedig a születéseknek egymásutánja szerint történik.

36. §. Halva szülöttek és szülés közben elhaltak legkésőbb a születést, illetőleg elhalálozást követő legközelebbi hétköznapon jelentendők be. A bejegyzés ilyenkor a 35. §. a) b) c) és e) pontjaiban említett adatok alapján csak a halotti anyakönyvbe történik.

37. §. A ki újszülött gyermeket talál, köteles erről legkésőbb a következő napon a községi előjáróságnál jelentést tenni.

A községi előjáróság a szükséges nyomozásokat megejti, s az eredményről az anyakönyvvezetőt a születési anyakönyvbe való bejegyzés végett értesíti.

A bejegyzésnek tartalmaznia kell a talá-

lás idejét, helyét, körülményeit, a gyermeknél talált ruhák s egyéb tárgyak leírását, valamint a gyermeknek netáni testi ismertető jeleit, annak valószínű korát, nemét, a hatóságot, intézetet, vagy egyént, hol vagy kinél a gyermeket elhelyezték és a neveket, melyeket neki adtak.

38. §. A törvénytelen gyermeknek természetes atyja által való elismerése csak akkor jegyezhető a születési anyakönyvbe, ha ezen elismerés, az anyakönyvvezető, vagy bíróság, vagy közjegyző előtt történt. Ha az elismerés bíróság vagy közjegyző előtt történt, az okirattal igazolandó.

39. §. Ha a gyermek utóneve a bejelentés idejében még nem volt megállapítva, az legkésőbb két hó alatt pótlólag bejelentendő, s a feljegyzés az illető lap szélén foganatosítandó.

40. §. Ha valamely gyermek leszármazása csak a születés bejegyzése után állapított meg, vagy a családi állapotból származó jogok törvényesítés, örökbefogadás által vagy egyéb módon változást szenvednek, ez a körülmény, a mennyiben közokirattal igazoltatik, az érdekeltek kérelmére az anyakönyvi lap szélén jegyzendő fel.

41. §. Senki sem viselhet más neveket, mint a melyek születési anyakönyvébe be vannak jegyezve.

Ez a rendelkezés az írói vagy művészi álnevek használatát nem korlátozza.

II. FEJEZET.

A házassági anyakönyvről.

42. §. A házassági anyakönyvi bejegyzésnek tartalmaznia kell:

1. a házasság felek családi- és utónevét, állását (foglalkozását), korát, vallását, születési és lakhelyét;
2. szüleinek családi- és utónevét, állását (foglalkozását) és lakhelyét.
3. a házasságkötésnél szerepelt tanúk családi és utónevét, korát, állását (foglalkozását) és lakhelyét;
4. a házasságkötés helyét, és idejét és azon közeg nevét, a ki előtt a házasság kötött.

43. §. Ha a házasság semmisnek vagy érvénytelennek nyilvánítottatik, vagy felbontatik, ennek feljegyzése végett az anyakönyvvezetőt az illetékes bíróság a jogerős ítélet közlésével, hivatalból értesíti.

Külföldi bíróságnak magyar honos hazafiságát felbontó ítélete alapján a feljegyzés nem foganatosítható.

III. FEJEZET.

A halotti anyakönyvről.

44. §. Minden haláleset, legkésőbb a legközelebbi hétköznapon a 15. §. értelmében illetékes anyakönyvvezetőnél bejelentendő.

45. §. A bejelentés teljesítésére fokozatosan kötelesek:

1. a családfő;
2. a családtagok;
3. az, a kinek lakásában a haláleset történt.
4. az háztulajdonos, ha a házban lakik.

46. §. A 34. §-nak rendelkezései a haláleset bejelentésére is alkalmazandók.

A bejelentéskor a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó, és erre az anyakönyvi bejegyzés megtörténte az anyakönyvvezető által rajjegyzendő.

Talált hullák a találás helyén illetékes anyakönyvvezető által jegyzendők be. Ha az ily személyazonossága nem volna megállapítható, a 37. §. rendelkezései nyerne megfelelő alkalmazást.

47. §. A bejegyzésnek tartalmaznia kell

1. a bejelentő családi- és utónevét, állását (foglalkozását) és lakhelyét;
2. a haláleset helyét és idejét (év, hó, nap és óra);
3. az elhalt családi és utónevét, vallását, korát, állását. (foglalkozását), lakhelyét és születés helyét;
4. az elhalt élő, elhunyt vagy tőle elvált házastársának családi- és utónevét vagy annak megemléztetését, hogy az elhalt nőtlen, illetőleg hajadon volt;
5. az elhalt szüleinek családi- és utónevét, állását (foglalkozását és lakhelyét);
6. a halál okát.

A mennyiben ezen körülmények meg

nem állapíthatók, az a bejegyzésben megemlítendő.

48. §. A haláleset azon anyakönyvben, melybe az elhunyt születése be van jegyezve, a lap szélén utólag feljegyzendő.

Ha a születés más anyakönyvvezető által tartatik fenn nyilván, mint a kinél a haláleset a 15. §. rendelkezéséhez képest bejelentett, akkor az utóbbi a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt feljegyzés végett hivatalból értesíti.

Ily esetben a halálesetnek a születési anyakönyvi lap szélén való feljegyzése csak a hivatalos értesítés alapján történhetik.

49. §. A haláleset anyakönyvi bejegyzése előtt csak a községi előjáróság kivételes engedélyével történhetik meg.

A községi előjáróság az ilyen kivételes engedélyről az anyakönyvvezetőt haladéktalanul értesíti.

Ha a temetés engedély nélkül az anyakönyvi bejegyzés megtörténte előtt megy végbe, az anyakönyvi utólagos bejegyzés csak a tényállás kinyomozása után a 12. §-ban említett felügyelő hatóság engedélye mellett történhetik.

50. §. Holttá nyilvánítás esetén a bejegyzés toganatosítása végett a bíróság a jogerős határozatot a holttá nyilvánított községi illetősége és ha ez nem tudatik, születési helyén illetékes anyakönyvvezetővel hivatalból közli.

IV. FEJEZET.

Az anyakönyv kiigazításáról.

51. §. A szabályszerűen lezárt és aláírt anyakönyvi bejegyzés kiigazítása vagy hivatalból, vagy a felek kérelmére bírói rendeletre történik.

A kiigazítás alap szélére irandó s az anyakönyvvezető aláírásával látandó el.

52. §. A felek a kiigazítást a 12. §-ban említett felügyelő hatóságnál kérik, mely ha szükségét látja, tárgyalást rendelhet el. Azérdekelt felek a tárgyalásra beidézendők és meghallgatandók.

A tárgyalási iratokat a tárgyalást vezető közigazgatási hatóság a kir. járásbíróshoz teszi át, mely a közigazgatási kérdésben dönt.

A bíróság újabb tárgyalást rendelhet el, vagy ha szükségét látja, a kérelmező magánfelet per útjára utasítja.

A tárgyalásnál a közigazgatási hatóság által követendő eljárást a belügyi, a bírósági eljárást az igazságügyminiszter rendeleti uton szabályozza.

53. §. E fejezet rendelkezései a 38., 39. és 40. §§-okban foglalt esetekre nem terjednek ki.

V. FEJEZET.

Magyar állampolgároknak külföldön s külföldieknek Magyarországon történő anyakönyvezéséről.

54. §. Magyar állampolgár születése és halálesete, ha oly területen történik, a mely területre a jelen törvény hatálya ki nem terjed, a hazai anyakönyvbe is bejegyzendő.

Ily esetben illetékes anyakönyvvezető a születés bejegyzésére nézve az, kinek kerületében a szülők, illetőleg a törvénytelen gyermek anyja bir községi illetőséggel, a haláleset bejegyzésére nézve az, kinek kerületében az elhalt községi illetőséggel bir.

55. §. A bejegyzés vagy az érdekelt felek bejelentése s az általuk felmutatandó külföldi anyakönyvi kivonat alapján, vagy a fennálló nemzetközi szerződések értelmében hivatalból közölt külföldi anyakönyvi kivonat alapján történik.

Azon hivatalból közölt külföldi anyakönyvi kivonatok alapján, melyek által érintett egyének községi illetősége meg nem állapítható, a bejegyzések Budapest-belvárosban történnek.

56. §. Külföldi állampolgárnak Magyarországon történő születése, házassága és halálesete a hazai anyakönyvbe bejegyzendő. A bejegyzésről az anyakönyvvezető anyakönyvi kivonatot köteles közvetlen felügyelő hatóságához bemutatni, mely azt kellőleg hitelesítve rendeltetési helyére juttatás végett hivatalból a belügyminiszterhez terjeszti fel.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

57. §. A jelen törvény 32., 34., 36., 37., 39., 42., 44., 45., 46. és 64. §§-ai értelmében bejelentésre kötelezett, ha a bejelentést a meg-

szabott határidőben nem teljesíti, a mennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

A bejelentés elmulasztása miatt az eljárás megindításának nincsen helye, ha a bejelentés nem ugyan az arra legközelebb kötelezett részéről, de mégis kellő időben történt.

58. §. Az anyakönyvvezető feljelentése alapján a 12. §-ban megjelölt közvetlen felügyelő hatóság jogosult a jelen törvény értelmében bejelentésekre, vagy egyéb cselekményekre kötelezettek ezen kötelezettségük teljesítésére rendbíróságok által szorítani, melyek azonban egyes esetben 20 koronát meg nem haladhatnak.

56. §. A bejelentésre kötelezett, ki tudva hamis bejelentést tesz, a mennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és az 57. §. szerint büntetendő.

60. §. A ki a jelen törvény 41. §-ában foglalt rendelkezést megszegi, kihágást követ el, és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

61. §. Az 58. §. alapján kiszabott rendbíróságok közigazgatási uton hajtandók be.

Az e fejezetben meghatározott kihágások elbírálása a kir. járásbírók hatáskörébe tartozik.

62. §. A mennyiben a kihágási eljárás során utólagos bejegyzés, vagy kiigazítás szükséges állapítatnak meg, a bíró a felderített tényállást a 12. §-ban megjelölt felügyelő hatósággal közli, mely az utólagos bejegyzés, vagy kiigazítás toganatosításáról gondoskodni köteles.

Harmadik rész

Atmeneti és vegyes intézkedések.

63. §. Oly gyermekeknél, kiknek szülei magyar állampolgárok és valamely törvényesen elismert vallásfelekezethez tartoznak, az állami születési anyakönyvbe a gyermek vallása az 1868. évi 53. törvénycikknek és egyéb fennálló jogszabályoknak megfelelőleg bejegyzendő.

64. §. Addig, míg a házassági jog szabályozásáról törvény nem alkottatik, a házassági anyakönyvi bejegyzés bejelentés alapján történik.

E végből a jogszabályoknak megfelelőleg létrejött minden házasság legkésőbb a megkötéstől számított két nap alatt a 15. §. értelmében illetékes anyakönyvvezetőnél bejelentendő.

A bejelentésre az alábbi sorrend szerint fokozatosan kötelesek.

1. A házasságfelek;
2. A házasságkötésnél szerepelt tanúk.

A bejelentés szóbeli vagy írásbeli s a bejelentésre kötelezett, vagy annak megbízásából más oly egyén által teljesítendő, ki a házasságról közvetlen tudomással bir.

A bejelentésnél a házasság megkötéséről szóló egyházi anyakönyvi kivonat bemutatandó.

65. §. A házasságkötésnél közreműködő lelkész (rabbi) köteles az előző §. utolsó pontja szerint a bejelentésnél bemutatandó egyházi anyakönyvi kivonatot a házasság megkötése után a feleknek bélyegmentesen kiszolgáltatni.

Az a lelkész (rabbi), a ki a kiszolgáltatást megtagadja, kihágást követ el és egy hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a kivonatot a lelkész (rabbi) az állami anyakönyvvezető felhívására sem szolgáltatná ki, a járási főszolgabíró, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a polgármester szükség esetén kényszerrendszabályok alkalmazása mellett szerez az egyházi anyakönyvből hiteles kivonatot és azt a házasság bejegyzésére illetékes állami anyakönyvvezetőnek megküldi.

66. §. A tengeri hajókon utazás közben előforduló születések és halálesetek nyilván tartását a miniszterium szabályozza.

67. §. Ugyancsak a miniszterium szabályozza azon születések, házasságok és halálesetek nyilvántartását is, melyek katonai egyéneknél általában, valamint oly katonai egyéneknél fordulnak elő, kik a jelen törvény hatályán kívül eső helyen vannak állomáson, vagy a cs. és kir. hadi tengerészet hajóin vannak alkalmazva, vagy azon területet, melyre a jelen törvény hatálya kiterjed, mozgósítás folytán hagyták el.

68. §. A jelen törvény hatálya léptének napját a miniszterium állapítja meg a jelen törvény végrehajtása körül szükséges részletes utasításokat s ezen utasítások keretében azon módozatokat, melyek szerint az anyakönyvvezetők az anyakönyvi bejegyzések tárgyát képező adatok hitelességéről meggyőződést szerezni tartoznak.

69. §. A miniszterium felhatalmaztatik, hogy e törvényt ne egyszerre az egész országban, hanem a szükséghez képest részletesen, egyes anyakönyvi kerületekben külön léptethesse életbe.

Az 1894. év végéig azonban e törvénynek az egész országban életbeléptetve kell lennie.

70. §. A mint a jelen törvény valamely anyakönyvi kerületben életbe lép, határozmányai azon kerületben kizárólagos alkalmazást nyerne.

71. §. A jelen törvény életbe lépte előtt vezetett felekezeti anyakönyvek, valamint az azokból adott kivonatok továbbra is közokiratok maradnak.

72. §. A jelen törvény életbe lépte előtt vezetett felekezeti anyakönyvekből közhitelességű kivonatokat szolgáltatni, a felekezeti anyakönyvvezetők továbbra is jogosultak és kötelezettek.

A mely felekezeti anyakönyvvezető ily kivonatok kiszolgáltatását megtagadja, kihágást követ el és egy hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágások elbírálása a kir. járásbírók hatáskörébe tartozik.

73. §. A miniszterium felhatalmaztatik, hogy Fiume város és kerületre nézve a fennálló törvényes gyakorlatnak megfelelő külön intézkedéseket tegyen.

74. §. A jelen törvény végrehajtásával a belügyi, igazságügyi, vallás- és közoktatásügyi, honvédelemügyi, kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek bizatnak meg.

Budapest, 1893. apr. 24.

István Károly, s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 28. —

Enyhe. — Helyenként csapadék.

H I R E K.

Április 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Virályos. — Protestáns naptár: Vitályos. — Görög-keleti naptár (Április 16.): Agapia. — A nap két 4 óra 50 perczkor, nyugszik 7 óra 6 perczkor.

Szabadságharczi ereklyék orsz. múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Április 30. Városi képviselő-választás a III-ik kerületben (Kapa-utcai iskola.)

Az „Aradi Közlöny“-re előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdődény alatt a kiadónival pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvántartott kívánságra a kiadónival a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— Arad megye és az egyházpolitikai kérdések. Arad megye köztörvényhatósági bizottsága tegnap hallatta szavát a kormány egyházpolitikai reform-javaslatával szemben. A hozott határozatot előre vartuk megyénk liberálisan gondolkozó bizottsági tagjaitól s egy perczig sem kértelkedtünk abban, hogy a nyilatkozat méltó ne legyen Arad megye méltóságához és régi jó nevéhez. Volt ugyan egy kis ellenagítálás, de sikertelen véggel, a mennyiben a megye közgyűlése 169 s z ó v a l 51 e l l e n é b e n zajos helyeslések, éljenzés és taps közt kimondta, hogy a kormány egyházpolitikai programját helyesli, hazafui örömmel üdvözlí s annak mielőbbi megvalósulására saját hatáskörében támogatását készségegel felajánlja.

A megye e nagyfentosságu gyűléséről — mely a mai napon tovább folyik — lapunk más helyén hozunk részletes tudósítást.

— Az új főügyész. Az Aradvármegyénél megüresedett főügyészi állásra — melynek sorsát tegnap döntötték el — három pályázó volt: Schwób Aurél árvaszéki ülnök, Vörös Vidor tisztü alügyész és Venter Gerő ügyvéd. Vörös Vidor a szavazások megkezdése előtt visszalépett Schwób Aurél jelöltségére való tekintetből. A szavazatok a következőképp oszlottak meg: Schwób kapott 227-et, Venter 54-et, így Aradvármegye új tisztü főügyésze Schwób Aurél lett óriási többséggel megválasztva. A többi állásokat a következőleg töltötték be. Az árvaszéki ülnök helyettesítésével Pecskaán Sándort bízták meg. Schwób Aurél helyébe Nachtnebel Gyula harmadik aljegyzőt, ennek helyébe Lengyel Sándor drt, a IV. aljegyzői állásra pedig Boros Iván közigazgatási gyakornokot választották meg.

— A Bibics-féle ösztöndíjakat tegnap szavazta meg a megyei közgyűlés. A szavazások alapján az alapítványi helyeket elnyerték: Naszádi Péter, Dobroszláv Péter és Kilyényi Kálmán tanulók.

— Aradvármegye közgyűlését a nagyfentosságu kérdések tárgyalása folytán nem fejezhették be, s így azt ma délelőtt 9 órakor folytatják.

— Tanítók, lelkészek és az utadó törvény. A tanítók és lelkészek is azon tisztviselőkhöz számíttatnak, kikre illetményeik után az 1890. évi J. t. cz. 23. §-ában meghatározott utadó ki nem vehető. Minélfogva a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedett, hogy a tanítók, valamint a lelkészeknek is az általuk 1891. és 1892. évekre utadó czímenetalán befizetett pénzükhöz hiány nélkül visszaadassék. — Jelentkezzenek tehát e czélból azon pénztárnál, melynél a befizetéseket eszközölték.

— Az aradi dohánygyár. Miután a m. kir. miniszterelnök, mint pénzügyminiszter saját kijelentése szerint legközelebb ismét három dohánygyárat szándékozik az országban fölláttatni és pedig első sorban oly vidéken, hol a kellő nyers anyag megvan, munkásokban fölöleg mutatkozik és a fillokszera a szőlőket elpusztította, az aradi kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott teljes ülésében elhatározta, hogy megújítja egy dohánygyárnak Aradon leendő fölláttatása iránt 1891. évben tett kérelmét. Sajnos, a kívánt feltételek Aradon és vidékén nagyon is megvannak s így erős kilátásunk van rá, hogy ezúttal a dohánygyártól nem esünk el.

— A hadsereg májusi előléptései. Mint jól értesült forrásból jelentik, a májusi előléptésekre vonatkozó előmunkálatok a hadügyminiszteriumban már készen vannak és az előléptéseket közli rendelet valószínűleg már ehónap 28-án nyilvánosságra kerül. A vezérkarban és a gyalogságban több, az egyéb fegyvernemeknél pedig csak annyi előléptetés lesz, mint tavaly novemberben.

— Az arad-csanádi menetrendje. Az aradi és csanádi egyesült vasutak új menetrendje május hó 1-én életbe lép. A menetrendet a következőkben ismertetjük:

Aradról Szegedre 1. sz. sz. vonat indul reggel 5 órakor (5 óra 1 p. helyett), érkezik 9 óra 33 d. e. (9 óra 30 helyett). 11. sz. sz. vonat indul d. u. 4 órakor, érkezik este 9 ó. 29 perczkor (9 óra helyett). 61. sz. teh. v. szem. sz. indul 6 ó. 20 reggel (6 ó. 10 helyett), érkezik 12 ó. 45 délben (12 óra helyett). Szegedről Aradra 2. sz. sz. vonat indul 6 óra este (6 óra 10 helyett) s nem csak Mazóhegyesig megy, hanem tovább egész Aradig, hova este 10 órakor érkezik meg. 12. sz. sz. vonat indul 3 óra reggel (3 ó. 07 helyett), érkezik 8 ó. 56 d. e. (8 ó. 40 helyett) 52. sz. teh. v. szem. sz. indul 2 ó. délután (2 ó. 42 helyett), érkezik 9 ó. 15 este (7 ó. 40 helyett). E vonat Mazóhegyesen teljesen egy óra hosszúságú pihen. Aradról Gurahoncz-Jó-

száshelyre 101. sz. sz. vonat indul 4 ó. 45 d. u. (4 ó. 40 helyett), érkezik 9 ó. 33 este (9 ó. 03 helyett). 103. sz. sz. vonat indul 6 ó. 45 reggel (6 ó. 20 helyett), érkezik 11 ó. 45 d. e. (11 ó. helyett). Gurahoncz-Jószáshelyről Aradra 102. sz. sz. vonat indul 4 ó. reggel, érkezik 8 ó. 45 este (8 ó. helyett). 104. sz. sz. vonat indul 2 ó. délután, érkezik 7 ó. 05 este (6 ó. 45 helyett.) Mazóhegyesről Kétegyházára 201. sz. vegyes vonat indul 9 ó. délelőtt (8 ó. 40 helyett), érkezik 11 ó. d. e. (10 ó. 37 helyett.) 203. sz. vegyes vonat indul 8 ó. 25 este (6 ó. 35 helyett), érkezik 10 ó. 25 éjjel (8 ó. 35 helyett). Kétegyházáról Mazóhegyesre 202. sz. vegyes vonat indul 5 óra 15 reggel (4 ó. 41 helyett), érkezik 6 ó. 55 d. e. (6 ó. 30 helyett). 204. sz. vegyes vonat indul 3 ó. d. u., érkezik 5 ó. d. u. Uj-Szent-Annáról Kétegyházára 301. sz. vegyes v. indul 8 ó. 10 d. e. (8 ó. helyett), érkezik 10 ó. 37 d. e. (10 ó. 20 helyett). 303. sz. vegyes v. indul 6 ó. 30 este (6 ó. 10 helyett), érkezik 8 ó. 55 este (6 ó. 10 helyett), érkezik 8 ó. 55 este (8 ó. 22 helyett). Kétegyházáról Uj-Szent-Annára 302. sz. vegyes v. indul 5 ó. 20 reggel (4 ó. 40 helyett), érkezik 7 ó. 40 d. e. (6 ó. 55 helyett). 304. sz. vegyes v. indul 3 ó. 02 d. u. (3 ó. 05 helyett), érkezik 5 ó. 25 d. u. (5 ó. 20 helyett). Borosjenőre Csermőre 401. sz. vegyes v. indul 10 ó. d. e. (9 ó. 20 helyett), érkezik 11 ó. d. e. (10 ó. 10 helyett). 403. sz. vegyes v. indul 7 ó. 45 este (7 ó. 25 helyett), érkezik 8 ó. 45 este (8 ó. 20 helyett). Csermőre Borosjenőre 402. sz. vegyes v. indul 4 ó. 50 reggel (4 ó. 40 helyett), érkezik 5 ó. 50 reggel (5 ó. 30 helyett). 404. sz. vegyes v. indul 2 ó. 50 d. u. (2 ó. 40 helyett), érkezik 3 ó. 50 d. u. (3 ó. 40 helyett.)

— Az aradi ügyvédi kamara által a törvényjavaslatok megbirálására kiküldött állandó bizottság f. hó 28-án d. u. 4 órakor az ügyvédi kamara helyiségében ülést tart, melyre a bizottság tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— Harczászati czéllövészetet tart május hó 1-én a csálai erdőben a csász. és kir. 33-ik gyalogezred legénysége. Mivel a lövöldözés éles golyókkal történik, Sarlot Domokos főkapitány szigorú büntetés terhe alatt megtiltotta a mondott napon az erdőben való jár-kálást.

— Esik eső, csendesesen esik... Végre felsóhajthatnak a gazdák, hogy hála Istennek, megérkezett a rég várt eső s talán nem sülle tökéletesen, nem megy kárba teljesen a tavaszi vetés. Tegnap délután Arad felett több ízben nekizudult az eső s kilátás van rá, hogy eléggé megfogazni a hosszú szárazságtól kiszikkadt, összecserepesedett föld.

— Beszélő számok. A mult hét születési és halálozási arányai a következők: született 33 gyermek és pedig 17 fi és 16 nő, arány 32.6 pro mille. Elhalt 25 egyén és pedig 16 fi és 9 nő. Arány 29.5 pro mille. A difteritisz csak egy áldozatot ragadott el.

— A szegedi plébános. Szegedváros közgyűlésén belvárosi plébánossá Varga Ferencz kisteleki plébánost, rókusvárosi plébánossá pedig Jászay Géza belvárosi segédlelkészt választották meg.

— Próbaéneklés. Tegnap délután folyt le az az előre jelzett próbaéneklés a nyilvánosság teljes kizárásával a Krispin-féle teremben. Zichy Géza gróf, az operaház intendánsa Aradra is ellátogatott, hogy esetleges „jövő nagyságokat” födözzön fel. A próbaéneklésre igen számosan jelentkeztek, s közöttük több használható anyag találkozott. Az intendáns ittartózkodási idejét meghosszabbította, s így azok, kik tegnap nem énekelhettek, de tehetséget éreznek magukban, ma délelőtt 10 óráig jelentkezhetnek Krispin Józsefnél, s az intendás előtt próbaéneklésre elfogadtatnak.

— Rémes büntett foglalkoztatja most az aradmegyei Erdőhegy község közönségét. Tudósítónk ezt a következőkben írja meg: A községben egy Solyom Julia nevű fiatal özvegy asszony jegyben járt s már közvetlenül az esküvő előtt állott. Esküvője tegnap lett volna meg, azonban egy bűnben fogamzott magzatot hordott szive alatt, melyről senki nem tudott semmit s melytől esküvője előtt meg akart szabadulni. Ezért öz. G. é-

czy Verához fordult segítségért, ki az időtlen kis gyermeket egy vederbe csapta, úgy, hogy az ott szörnyet halt. A sérülések következtében Solyom Julia is meghalt, azon idő alatt, míg a szörnyeteg segítő nő a piacra ment, hogy a lakodalomra baromfit vásároljon. A gyanus haláleset folytán megejtett vizsgálat borzasztó részleteket derített ki. A 45 éves szörnyeteg letartóztaták és átadták a járásbírósnak, hol az tetét körülményesen beismerte.

— Tűz. Tegnap délután Schlezinger Sámuelnek a Teleky- és Választó-utca sarkán levő házában tűz támadt. A szatócs hetese a raktárban beleejtette égő szivarját egy petróleumos kádba, mitől az lángott kapott, s az egész raktár elhamvadt. A rendőrség részéről Sarlot Domokos főkapitány, Greér Nándor ügyeletes hadnagy és Jóó Béla rendőrfogalmazó jelelt meg. A tüzet a szomszédokban lakó Millig Mátyás tűzoltó-parancsnok vette észre, ki értesítette a városi tűzoltóságot, mely a tüzet hamarosan lokalizálta.

— Az influenza Temesvárott az egész városban dühöng; majd minden házban van egy-két beteg. Szerencsére a kór könnyebb lefolyású, Dogariu Tamás a táblabíró 23 éves szigorló orvos fia, Szevár meghalt.

— Üzleti körlevél. Bánattól áthatva tudatjuk Önnel, hogy üzletünk főnöke, ifj. gyoroki Andrényi Károly ur f. hó 11-én elhalálozott. Ezen szomuru eseményből kifolyólag özv. Andrényi Károlyné szül. Tömör-Schopper Józsa urnő — ugyis mint főörökös és a kiskoru gyermekek törvényes gyámja — czégünk kötelékébe lépett; — czégalírása törvényszékiileg bejegyeztetvén, alant czégjegyzését tudomásul venni sziveskedjék. Legitjabb Andrényi Károly ur czégjegyzése változást nem szenvedvén, úgy az üzlet vagyoni viszonya is érintetlen maradván, arra kérjük Önt, hogy czgöünk iránt eddig tapasztalt megtisztelő bizalmában továbbra is részesíteni kegyeskedjék. Kiváló tisztelettel Andrényi Károly és fia.

— Név- és tejhamisító asszony. Szakács Szaváné mikalakai tejárusnőt a napokban hamis tej árusításáért elcsípték. A rendőrség előtt hamis nevet vallott be és Siklován Maruca gáji lakosnak adta ki magát, s ez alapon szabadlábra helyeztetett. A gáji kapitányság ez ügyben megkerestetvén, oda nyilatkozott, hogy ily nevű lakost nem ismernek. Tegnap aztán ismét megcsípték a kis pseudonym milimárit és 4 napi elzárásra ítélték a — nem dohányzó szakszába.

— Elöléptetések a törvényszéknél. Az aradi kir. törvényszék elnöke: Togyerás Florea aradi kir. törvényszéki II. oszt. hivatalozgát az I-ső fizetési fokozatba, Kolozsy Gyula és Balog Pál aradi kir. járásbírósi, valamint Jarina Péter és Udvari Ferencz radnai kir. járásbírósi segédzolgákat III. oszt. hivatalozgákká léptette elő.

— Pályázatok. A gyulai kir. törvényszéknél jegyzői állás 2 h. a. — A budapesti m. kir. fővámhivatalnál főellenőri, főtisztü, tisztü, és segéd-tisztü állás 3 h. a. — A veszprémi kir. törvényszéknél aljegyzői állás 2 h. a.

— Apró hírek. Az Attila-téren Kürthy Ferencz házának fala annyira megrepedezett, hogy a mérnöki hivatal annak sürgős alátámasztását rendelte el. — A Nádasdy-féle összeomló félben levő házból Rosenblüh H. és társa a lebontás folytán már nem maradhatnak meg. Tegnap kapták meg a sátorépítési engedélyt.

Gyászrovat.

† Urbányi János temetése. Urbányi János, Aradváros egykori főkapitányának, a Ferencz-József rend lovagjának hűt tetemeit tegnap helyezték örök nyugalomra a felső temetői halottas házból. A megboldogult a tegnap délelőtti vonat hozta Aradra, szülővárosába, Petrosényből, s délután 4 órakor ment végbe a temetés, melyen az esős idő daczára is szép közönség jelent meg. Ott volt Arad, város tisztviselői kara Salyoc Gyula kir. tanácsos, polgármester vezetése alatt, nemkülönben az elhunytjának jobbarátai, ismerősei. A koporsó felett Institoris Kálmán, városunk ékeztollu főjegyzője mondott megható gyászbeszédet melyben Urbányi érdemeit, kartársaihoz való ragaszkodását mel-

tatta. A számos koszorúval borított koporsót a családi sírboltban helyezték el.

Egyletek, Társulatok.

(*) Az aradmegyei jegyzők nyugdíjintézetének választmánya tegnap délután rövid ülést tartott, melyen apróbb folyó ügyeket intéztek el.

(*) Az aradi „Philharmonia-egyesület“ f. hó 28-án pénteken este 8 órakor zene-próbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. A próba a polgári fiúiskola dísztermében tartatik meg.

(*) Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre ma pénteken este 9 órakor saját helyiségében (Pölzl kávéház, I. emelet) vigalmi bizottsági gyűlést tart, melyre a bizottsági tagurak kéretnek egy fontos ügy megbeszélése végett biztosan megjelenni sziveskedjenek. A z e l n ö k s é g.

Mulatságok.

Április 29. Hangverseny és táncmulatság Pécskán a tűzkárosultak javára.

Április 29. Virágestély Battonyán a tűzkárosultak javára (Wagner-vendéglő).

Május 7. Az aradi munkás-dalgyűlet majálisa (Csálai erdő)

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes táncvigalma.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjúságának majálisa (Csálai erdő).

(=) Munkás-majális. Az aradi munkás-dalgyűlet május hó 7-én, vasárnap a csálai erdőben pénztára gyarapítása céljából majálist rendez. Személy-jegy 30 kr. Család-jegy 70 kr. Kivonulás az erdőbe reggel 7 órakor az egyleti helyiségből, (Hunyadi-utca 4.) zeneszóval. A tánc délután 2 órakor veszi kezdetét két zenekar játéka mellett.

Táviratok.

A király itthon.

Budapest, április 27. (Saját tud. táv.) A király május 2-ikán Budapestre jön s itt marad egész 7-ikéig. Ez idő alatt nagy udvari ebédet ad, általános fogadások és kihallgatások lesznek a helyőrség felett szemlést tart. Szóval öt napig teljes udvari élet lesz Budapesten, az állítólagos harag elmúlásaként.

A fő- és székváros reformja.

Budapest, április 27. (Saját tud. táv.) Hieronymi Károly belügyminiszter megindította a reformáló munkát a fő- és székváros közigazgatásának reorganisatiójára. A miniszter ezt a reformmunkát a fővárosi előljáróságok szervezésével kezdte meg, amely javaslatát már be is fejezte a ház elé terjeszti mentől hamarabb.

Miklós Ödön választói között.

Miskolcz, április 27. (Saj. tud. táv.) Miklós Ödön földmívelési államtitkár ma kerületében járt, kineveztetése alkalmából visszaadni mandátumát választóinak. Kerülete lelkesedéssel fölajánlotta a jelöltséget újból.

Ahlwardt okmányai.

Berlin, április 27. (Saját tud. táv.) Az Ahlwardt-féle okmányok megvizsgálására kiküldött 21 tagú bizottság tegnap délután nyomban megválasztatása után megalakult és megbeszélte eljárásának módozatait. A bizottság ma délelőtt 10 és fél órakor ül össze, ez ülésre Ahlwardt is meghívott.

Kérvényezők szerencsétlensége.

Pétevár, április 27. (Saj. tud. táv.) Nehány ezer paraszt minden áron a csárhoz akart jutni, hogy panaszkodjanak az iszonyu zsarolásokról miatt. A parasztok a

vonaton érkező csár elé — a s i n e k r e f e k ü d t e k. A katonák igyekeztek őket eltávolítani, de összeverekedtek, a vonat megjött, kitérni már nem lehetett, s 12 katonát és 42 parasztot ö s s z e m o r z s o l t.

Közigazdaság.

= Kurticsról április 26-ki kelettel a következőket jelentik: Folytonos száraz és hideg időjárás a növények fejlődését teljesen gátolja. A repceze alig hagyta el a földszinét és már bimbóba van, a fénybogár is ellepte, így még a középtermés is ki van zárva. A buzák, különösen a kései vetések semmit sem bokrosodtak, a fejlődés egészen visszamaradt és így ezek érése forró időszakba jön, a mi a jó termést valószínűtlenné teszi. A tavaszi vetemények, árpa, zab és répa a fagyoktól igen sokat szenvedtek. A legelők kopárabbak mint az őszszel voltak.

= Boros-Sebesről telegratálják, hogy az 1893-iki évfolyam páratlanul áll ebben a században, oly annyira abnormis. Nagy szárazság és állandóan erős északi szél kiszárit minden veteményt. Reggelenként 2-4 fok hideg szokott lenni.

= Nagyhalmágyról írják nekünk április 26-ról: Az időjárás éjjel zord. A szárazság és az északi szél a folytonos éjjeli fagyokkal a vetéseket már egészen elcsigázták. Eső csak 23-án volt, de az is inkább havas esőnek illett be, mert dara lett belőle, a mikorra a talajra ért. A hegyeken ismét sok a hó. A növényzet gyöngye, semmit sem ígér; a tavaszi is silány. A legelők, rétek és takarmányföldek kopárak. Zöld füvet sehol sem látni. A takarmány egészen elfogyott. A gazdák minden jószággon tul akarnak adni. A jószágok ára rendkívül csökkent. A tehénét, melynek még a mult héten is 70-80 forint volt az ára, ma 50-60 forintért kínálják.

= Csodaszer a filloxera kipusztítására. Két csabai polgár: Szirmai Antal és Széles Ány György korszakos találmányt eszelt ki, azt nevezetesen, miként lehet filloxerát kipusztítani. A földmívelésügyi miniszter a szer kipróbálására már engedélyt adott. A két felaláló vasárnap megyénkbe Silingyára jön, hol az ottani promontóriumban próbát tesznek, vajjon szerük csakugyan kiöli-e a szőlő filloxeráját. Hasonló kísérletet tesznek a csánádi káptalan szőlőtelepén is.

= Budapest kőbányái sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi április. hó 26. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli súlyban) 46-47 krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 45-46 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 49-50 krig. Fiatal közép (pkint 251-320 klgr. súlyban) 49-50 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 47.5-49 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 46-47 krig. — Közép (pkint 220-280 klgr. súlyban) 46-47 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 47-47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli súlyban) 47-48 krig. — Közép (pkint 220-260) klgr. súlyban) 47-48 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 46-47 krig. S e r t é s l é t s z á m: 1893. április hó 24-én volt készlet 158,365 darab. 1893. április 25-én felhajtott: 1906 db. 1893. április 25-én elszállított 1057 db. 1893. április 26-án maradt készletben 159,214 db — A hízott-sertés üzletirányzata: élénk.

Szeszüzlet.

— Április 27. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52.—, kicsinyben 52.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. Április 27.

Magyar aranyjárdék (%)	—
Magyar aranyjárdék 4%	115.50
Magyar papírdárdék 5%	94.95
Magyar vasúti kölcsön	123.—
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—

Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szállodésmavátsági kötvény	—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák járadék papírban	98.25
Osztrák járadék ezüstben	98.—
Osztrák járadék aranyban	117.—
1860-iki államosorjegyek	148.—
Osztrák-magyar bankrészvény	984.—
Magyar hitelbank-részvény	402.—
Osztrák hitelintézet-részvény	344.30
Ezüst	—
Cs. és klr. arany	5.78

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósításai. —
Budapest, április 27. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Írányzat	100 kilogramm frt
B u z a	bánsági	lanyha	7.70—8.10
	tiszavidéki	"	7.85—8.40
	pestvidéki	"	7.90—8.35
	tehérmegei	"	7.80—8.35
	bácskai	"	7.85—8.40
észak-magyarországi	"	"	"
R o z s	—	lanyha	6.70—6.80
Á r p a	takarmány	szilárd	6.50—6.75
	égetni való	"	6.90—6.25
	sórföldzei	"	6.55—6.85
Z a b	—	szilárd	6.—6.30
T e n g e r i	bánsági	lanyha	—
	másnemű	"	4.70—4.75
K á p o s z t a - r e p c e z e	—	lanyha	—
K ö l c s	—	szilárd	4.40—4.70
B u z a	tavasza	szilárd	8.15—8.17
	junius 1894	"	7.78—7.80
	őszre	"	7.73—7.75
T e n g e r i	május-junius 1894	szilárd	4.75—4.77
	szept-október 1893	"	4.93—4.95
Z a b	Budapest sz. tavaszra	szilárd	6.05—6.16
	Budapest sz. őszre	"	6.10—6.12
K á p o s z t a - r e p c e z e	aug.-szeptember 1893	szilárd	14.15—14.90

Idegenek névsora Aradon.

— Április 27. —

Fehér Kereszt szálloda: Faibel Jakab kereskedő, Lugos. Csontos Imre gyáros, Budapest, Löhne Henrik magánmérnök, Budapest, Dr. Farkas Béla ügyvéd és neje, Déva. Konoply Kálmán birtokos, Ódvos. Braun Károly kereskedő, Budapest. Froh Emánuelné magánzó, Hamburg. Belz Albert kereskedő, Bécs. Fischer Adolf magánzó, Szabadka. Suhajda Béla magánzó, Csermő. Gherba György magánzó, Csermő. Keresztes Lajos magánzó, Csermő. Zachariás József magánzó és neje, F-Gyarmat. Olasz Lajos magánzó, F-Gyarmat. Szűts József magánzó, F-Gyarmat. Skála B la magánzó, F-Gyarmat.

Vass szálloda: Kabdebo Sándor birtokos, Borosjenő. Adamovits Hugó igazgató, Nádas. Nemes Zoltán ügyvéd, Nagyhalmagy. Kardos János mérnök, Makó. Ausländer Sándor birtokos, Berza.

Magyar Korona szálloda: Kohn N. fakereskedő, Battonya. Osztrák N. földmívelő, Battonya. Scher Gusztáv magánzó, Csermő.

Arany Kulcs szálloda: Valkószky Antal jegyző, Almás-Kamarás. Lotek Ferencz vendéglős, Versecz. Stern Sámson magánzó, Arad. Sehauer N. gyógyszerész, Gurahoucz. Bosnyák Imre birtokos, Holdmezés. Nagy Zsigmond méhészeti vándortanító, Szalonta. Vancs N. magánzó, Simánd. Jank N. lelkész, Szőlő. Nika János jegyző, Taucz. Majrovits N. kereskedő, Radna. Mózes Mihály jegyző, Borossebes. Argyelán János jegyző, Szentye.

Három Király szálloda: Mathias Dénes tanuló, Belényes. De-pa Péter kereskedő, Dombrovcza. Schenk M. kereskedő, Kispereg. Rutics András körjegyző, Csucs. Buday Simon községi bíró, Pankota. Dobrovits Emilia magánzó, Eszék. Belle János jegyző, Kerülő. Szekula György tanító, Sajtény. Vostinár János tanító, Gurba. Steger Vendel körjegyző, Nagyhalmagy. Dr. Czako ezredorvos, Borosjenő. Lupa Tódor gépész, Gyulafehérvár. Zeiros Vazul esperes, Világos. Krizsán János lelkész, Kaprucza. Izekutz István igazgató, Pécska.

Vasúti szálloda: Bárány Dániel, Mezőhegyes. Naschitz Mór sertéskereskedő, Temesvár. Daláry Sándor gépészmérnök, Budapest.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyiltér.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják Aradmegye tekintetes törvényhatósági bizottsága tisztelt tagjai azon kiváló jóindulatért, melyet a Bibics-féle egyik ösztöndíj fiamnak adományozásával irántam tanusított, és melylyel lehetővé tette, hogy fiamat Isten segédmevel ezen tisztelt megye hasznos polgárává nevelhessem, legmélyebb köszönetem

Hálás tisztelettel:

Kilényi János.

* Az ezen rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

